

YOKSUL KÖYLÜNÜN OĞLU

I

Vaktiyle yoksul bir köylünün bir erkek çocuğu olmuş. Köylü sevinçten âdeta ucuyormuş. Vaftiz babalığı etmesi için hemen komşusuna koşmuş. Komşusu kabul etmemiş. “Yoksul bir köylünün mü vaftiz babası olacağım?” demiş. Yoksul köylü başka birine gitmiş ama o da kabul etmemiş.

Bütün köyü dolaşmış ama kimse vaftiz babası olmak istemiyormuş. Bunun üzerine başka bir köye gitmek için yollara düşmüş. O sırada karşısına bir yolcu çıkmış.

Yolcu: “Merhaba köylü dayı. Allah kısmet ederse, nereye gidiyorsun böyle?” demiş.

Köylü: “Allah bana, gençliğimde bakayım, ihtiyarlığım da avunayım, ölünce de hayırla anılayım diye, bir çocuk verdi. Fakat yoksulluğun gözü kör olsun. Köyde hiç kimse vaftiz babası olmak istemiyor. Ben de vaftiz babası aramaya çıktım.”

- Ben olurum istersen.

Köylü çocuğuna vaftiz babası bulduğu için çok sevinmiş. Yolcuya teşekkür etmiş.

- Peki, ben şimdi, kime, vaftiz anası ol, diyebilirim.

- Bu iş için de tüccarın kızını çağır. Şehre git. Oraya varınca meydanda, altında dükkanlar bulunan, taştan yapılmış büyük bir ev göreceksin. Kapıyı çal. Tüccara, vaftiz anası olması için kızını göndermesini rica et.

Köylü duraklamış ve demiş ki:

- Efendim, zengin bir tüccarın yanına ben nasıl giderim? O beni küçük görür, kızını bırakmaz.

- Canım, bunu dert etme. Sen sana denileni yap. Git ve rica et. Yarın sabah erkenden hazırlan, vaftiz için geleceğim.

Yoksül köylü evine dönmüş. Sonra da şehre, tüccarın yanına gitmiş. Atını avluda bırakıp, kapıyı çalmış. Kapıya tüccar çıkmış.

- Ne istiyorsun, demiş.

- Lütfen dinleyin efendim. Allah bana, gençliğimde bakayım, ihtiyarlığımda avunayım, öldükten sonra da hayırla anılayım diye bir çocuk verdi. Şimdi ise bir vaftiz anasına ihtiyaç var. Ne olur, vaftiz anası olması için kızını bize gönder.

- Ne zaman vaftiz ettireceksin?

- Yarın sabah.

- Pekiyi. Güle güle git. Kızım sabah duasına gelir.

Ertesi sabah vaftiz anası da, vaftiz babası da gelip, çocuğa vaftiz etmişler. Vaftiz bitince vaftiz babası çıkıp gitmiş. Fakat, köylü ve karısı, onun kim olduğunu bilmiyorlarmış. O günden sonra da kendisini bir daha hiç görmemişler.

II

Çocuk zamanla büyümüş, ilk okula gitme yaşına gelmiş. Gürbüz, çalışkan, akıllı uslu bir çocuk olmuş.

Anne-babası mutlu bir yaşam sürüyormuş. Anne-babası okuma yazma öğretilsin diye onu okula vermişler. Başkalarının beş yılda öğrendiğini o bir yılda öğrenmiş. Daha fazla öğreneceği bir şey kalmamış.

Gel zaman git zaman paskalya yortusu gelmiş. Çocuk, vaftiz anasının yanına gidip bayramlaşmış. Sonra eve dönmüş:

- Anneciğim, babacığım, vaftiz babam nerede oturuyor? Gidip onunla da bayramlaşacağım.

Babası:

- Vaftiz babanın nerede oturduğunu ben de bilmiyorum yavrum. Buna biz de üzülüyoruz. Seni vaftiz ettikten sonra bir daha göremedik. Bir haber alamadık. Nerede yaşadığını, sağ olup olmadığını da bilmiyoruz.

Bunun üzerine çocuk, ana-babası önünde boynunu büküp:

- Müsaade edin de vaftiz babamı arayayım. Onu bulup kendisiyle bayramlaşmak istiyorum, demiş.

Onlar da, ona izin vermişler. Çocuk da vaftiz babasını aramaya koyulmuş.

Çocuk evden ayrılıp, uzun bir yolculuğa çıkmış. Vakit öğle olunca bir yolcuya rastlamış.

Yolcu durup:

- Merhaba ufaklık. Allah kısmet ederse, nereye böyle? demiş.

O da başlamış anlatmaya:

- Vaftiz anama gidip, bayramlaşıp eve döndüm. Anne-babama vaftiz babamın nerede oturduğunu sordum. Çünkü onunla da bayramlaşmak istiyordum. Fakat onlar: "Onun nerede oturduğunu biz de bilmiyoruz oğlum. Seni vaftiz edip gitti. Onun hakkında hiç bir bilgimiz yok. Sağ olup olmadığını bile bilmiyoruz" dediler. Ben ise onunla görüşmek istiyorum. İşte bu yüzden onu aramaya çıktım.

Yolcu: "Senin vaftiz baban benim" demiş.

Çocuk vaftiz babasını bulduğuna çok sevinmiş. Büyük bir coşkuyla onunla bayramlaşmış:

- Nereye gidiyorsun böyle vaftiz babacağım. Yolun bizim tarafa ise eve buyur. Kendi evine gidiyorsan ben de seninle geleyim.

- Şimdi vaktim yok, size gidemem. Köylerde işim var. Yarın eve döneceğim. İstersen sen benim yanıma gelebilirsin.

- Seni nasıl bulurum babacağım?

- Hep, güneşin doğduğu tarafa yürü, dosdoğru git. BöÖylece bir ormana varacak, ormanın ortasında bir düzlük göreceksin. Orada bir yere otur. Bekle ne olacağını. Ormandan çıkınca bir bahçe, bahçe içinde altın kubbeli

bir saray göreceksin. Orası benim evimdir. Kapiya doğru yaklaş. Ben seni karşılarım.

Vaftiz baba böyle söyledikten sonra birdenbire gözlerden kaybolmuş.

IV

Çocuk, vaftiz babasının dediği gibi yola çıkmış. Az gitmiş uz gitmiş ormana varmış. Düzlüğe ulaştınca, düzlüğün ortasında bir çam ağacı görmüş. Çamın dalının birinde bir ip bağlıymış. İpe de yaklaşık kırk okka ağırlığında bir meşe kütüğü asılıymış. Kütüğün altında da bir bal teknesi duruyormuş. Çocuk gürültü gelen tarafa bakınca ayıların geldiğini görmüş. En önde kocaman bir ayı, arkasından bir yaşlarında bir ayı, daha arkada üç tane yavru ayı bal kokusunu almışlar, tekneye doğru ilerliyorlarmış. Önce, en büyük olan ayı tekneye yanaşmış, somasını bala sokmuş. Sonra yavrularını çağırmış. Yavrular da zıplaya zıplaya teknenin yanına gelmişler. Fakat o sırada yavrulardan biri kütüğü hareket ettirmiş. Kütük biraz ileri gitmiş. Sonra geri dönüp bir yavruya çarpmış. Büyük ayı bunu görüp, kütüğü pençesi ile itmiş. Kütük ileri doğru gidip, sonra gerisin geri gelerek yavruların kimisinin kafasına kimisinin sırtına toslamış. Yavrular homurdana homurdana, oraya buraya kaçmışlar. Büyük ayı bu duruma çok kızmış, homurdanarak kafası üstündeki kütüğü iki pençesiyle kavrayıp, hızlıca ileri itmiş. Kütüğün yukarı doğru çıktığı sırada ortanca ayı tekneye koşmuş, somasını bala sokmuş, şapır şapır yemeye başlamış. Çıu gören yavrular da tekneye doğru koşmaya başlamışlar. Onlar daha tekneye ulaşmadan, kütük geri gelip, ortanca ayının kafasına çarpıp, onu öldür-

müş. Bunun üzerine büyük ayının kafasının tası atmış, homurdanarak, kütüğü kaptığı gibi, olanca gücüyle itmiş. Kütük dalın üstüne kadar çıkmış, öyle ki ip, deve boynu gibi olmuş. Büyük ayı ve yavrular teknenin yanına gelmişler. Bu sırada, kütük yükselmiş, yükselmiş, bir yerde durup, sonra hızla aşağı doğru inmeye başlamış. İndikçe hızı da artıyormuş. Tam hızını almış bir halde ayının başına öyle bir çarpmış ki, ayı sırtüstü düşüp, tekme ata ata can vermiş. Yavrular da oradan kaçmışlar.

V

Çocuk olup bitenlere şaşır kalmış, dosdoğu yürümüş. Derken, içinde altın kubbeli kocaman bir saray bulunan büyük bir bahçeye varmış. Bir de bakmış ki vaftiz babası kapının önünde durmuş gülümsüyor. Onu selamladıktan sonra kapıdan içeri almış, ona bahçeyi dolaştırmış. Çocuk bahçenin güzelliği karşısında âdeta büyülenmiş. Çocuk o zamana kadar düşünde bile böyle bir bahçe görmemiş. Vaftiz babası daha sonra onu saraya götürmüş. Saray daha bir güzelmiş. Çocuğa, hepsi birbirinden güzel ve ferah olan bütün odaları gezdirmiş. Nihayet onu mühürlü bir kapının yanına götürüp, ona şöyle demiş:

- Şu kapıyı görüyor musun? Kilitli değil, yalnızca üzerinde mühür var. Açılabilir. Fakat açma, bu kulağına küpe olsun. Burada dilediğin gibi yaşa, dilediğin yere git, istediğin gibi dolaş, canının çektiğini yap. Fakat sana bir öğüdüm var. Sakın bu kapıdan içeri girme. Şayet girmeyi düşünürsen, ormanda gördüklerini gözünün önüne getir.

Vaftiz babası bunları söyleyip gitmiş. Çocuk tek başına kalmış. Ve orada yaşamaya başlamış. Öyle rahat ve mutlu

bir yaşam sürüyormuş ki, aradan otuz yıl geçmiş olmasına rağmen, sanki üç saattir oradaymış gibi hissediyormuş kendini.

Günlerden bir gün mühürlü kapının yanına gitmiş. Ve: "Vaftiz babam neden bu odaya girme dedi acaba? İçeride ne olduğunu hele bir göreyim" diye düşünmüş. Kapıyı itmiş, mühür yere düşmüş ve kapı açılmış. İçeri girmiş etrafa bakmış. Diğerlerinden daha büyük, daha güzel salonlar görmüş. Orta salonda da altın bir taht duruyormuş. Salonları dolaşmış, sonra tahtın yanına gelmiş. Basamaklardan çıkıp, tahtın üstüne oturmuş.

Bir de bakmış ki tahtın yanında bir asa durmakta. Hemen asaya uzanmış. Onu eline alır almaz salonların bütün duvarları yanlara doğru açılmış. Çocuk dört bir yana bakınmış. Orada tüm dünyayı, insanların yaptığı işleri gözleriyle görüyormuş. Karşısına bakınca denizleri, gemilerin yüzüşünü görmüş. Sağına bakınca yabancıların, hıristiyan olmayan milletlerin yaşadıkları yerleri görmüş. Salona bakınca Rusların haricindeki hıristiyan milletleri; başka bir tarafa bakınca bizimkileri yani Rusları görmüş. "Dur" demiş kendi kendine: "Bakalım evdekiler ne alemde, ekinler iyi mi?"

Tarlalara, kendi tarlalarına bakmış. Ekin demetlerini görmüş. Buğday çok mu diye, yığınları saymaya başlamış. O sırada bir at arabasının ovadan geçtiğini görmüş. Arabada bir köylü varmış. "Babam geceleyin demetleri toplamaya gidiyor" diye düşünmüş. Bir de ne görsün, yolda giden hırsız Vasiliy Kudryaşov değil mi. Vasiliy demetlerin yanına varıp, onları arabaya yüklemeye başlamış. Vaftiz çocuğu buna dayanamamış: "Baba, tarladan demetleri çalıyorlar" diye bağırması. O anda babası uykudan uyanmış. "Düşümde demetlerin çalındığını gördüm, gidip bir baka-

yım” demiş ve atına atladığı gibi tarlanın yolunu tutmuş. Tarlaya varınca Vasiliy’in demetleri çaldığını görmüş. Köylüleri toplamış. Köylüler Vasiliy’i önce iyice pataklamışlar, sonra bağlayıp zindana götürmüşler.

Sonra, vaftiz anasının oturduğu yere bakmış. Onun bir tüccarla evlendiğini görmüş. Bir de ne görsün vaftiz anası uyurken, kocası yavaşça kalkmış, sevgilisinin yanına gidiyormuş. Çocuk, vaftiz anasına, “Kalk, kocan kötü yola düştü” diye seslenmiş. Bunun üzerine vaftiz anası, uykusundan sıçramış. Kalkıp giyinmiş. Kocasının olduğu yeri sorup öğrenmiş. Onu bulup rezil rüsva etmiş. Kocasının sevgilisini tartaklamış. Kocasını da evden kovmuş.

Daha sonra annesine bakmış. Annesi evde uyurken bir hırsızın eve girdiğini, sandığı karıştırmaya başladığını görmüş. Bunun üzerine annesine hemen durumu bildirmiş.

Anası uyanmış ve bağırmağa başlamış. Hırsız o anda baltayı kavrayıp, öldürmek için, anasına doğru sallayacakmış ki çocuk dayanamayıp asayı hırsıza fırlatmış. Asa hırsızın ense köküne inip, onu cansız bir vaziyette yere sermiş.

VI

Hırsız ölünce, duvarlar kapanmış, her şey eskisi gibi olmuş.

O sırada vaftiz baba kapıdan içeri girmiş. Çocuğun yanına yaklaşmış, elinden tutarak tahttan indirmiş. Ve ona şöyle demiş:

- Sen öğüdümü dinlemedin, bir sürü kötü iş yaptın. Yasağ odaya girdin, tahta oturdun, üstelik asayı eline aldın.

İnsanlara bir sürü kötülük ettin. Eğer bir saat daha burada kalmış olsaydın insanların yarısına kötü insan damgası vuracaktın.

Sonra vaftiz baba çocuğu tekrar yanına götürmüş ve asayı eline almış. Yine duvarlar yanlara doğru açılmış. Yine her şey görünmeye başlamış. Ve şunları söylemiş vaftiz baba çocuğa:

- Bak, görüyor musun babana neler ettiğini?.. Vasiliy ceza evinde bir yıl yattı. Bu süre zarfında tüm kötülükleri öğrendi ve büsbütün azdı. İşte, gördüğün gibi babanın iki beygirini çaldı. Şimdi de evinizi yakıyor. Bak babana neler ettin.

Vaftiz baba, çocuğa, evlerinin yandığını gösterdikten sonra bu sahneyi gözden uzaklaştırmış. Çocuğa başka tarafa bakmasını söylemiş.

- Bak, demiş Vaftiz ananın kocası... Karısı^{nı} bırakalı bir yıl oluyor. Başka kadınlarla gezip eğleniyor, gününü gün ediyor. Zavallı kadın ise kederinden kan ağlıyor. Kocasının sevgilisi ise büsbütün yıkılmış durumda. Vaftiz anana neler ettiğini görüyor musun?

Daha sonra bu görüntüyü de kapatıp, ona kendi evini göstermiş. Annesini işlediği günahlar için gözyaşları döküyor, tövbe ediyor ve "Keşke o gün hırsız beni öldürseydi de bunca günaha batmamış olsaydım" diyormuş.

Vaftiz baba:

- Bak, demiş. Annene neler ettin.

Daha sonra bu manzarayı da kapatıp, ona hırsız göstermiş. İki jandarma onu zindanın önünde ölü bir vaziyette tutmaktaymış. Çocuğa demiş ki:

- Bu adam dokuz kişiyi öldürmüştü. Kendi günahını kendisinin çekmesi gerekiyordu. Fakat sen onu öldürmek-

le onun günahlarını kendi omzuna aldın. Şimdi onun tüm günahını sen çekeceksin. Bak kendi başına neler açtın. Hani hatırlıyor musun, ormandaki ayı kütüğü ilk itişinde yavrularını darmadağın etti. İkinci itişinde ortanca ayıyı öldürdü. Üçüncü itişinde kendi başını yedi. İşte sen de aynen öyle yaptın. Şimdi sana otuz yıl süre veriyorum. İnsanların yanına git. Hırsızın günahlarını bağışlat. Bunu yapmazsan onun günahlarını sen yükleneceksin.

Çocuk:

Nasıl bağışlatayım, demiş.

Vaftiz baba:

- Ettiğin kötülükler kadar, kötülük giderirsen hem kendi günahlarını, hem de hırsızın günahlarını bağışlatmış olursun, demiş.

Çocuk sormuş:

- Peki, dünyada kötülük nasıl giderilir?

Baba karşılık vermiş:

- Güneşin doğduğu tarafa yürü. Önüne bir ova çıkacak. Orada yaşayan insanlar göreceksin. İnsanların yaptıklarına bak. Onlara bildiklerini öğret. Sonra yola devam et. Gördüklerine dikkatle bak. Dördüncü gün bir ormana varacak, orada bir kulübe göreceksin. Kulübede bir ihtiyar bulacaksın. Ona tüm olup bitenleri anlat. O sana ne yapman gerektiğini söyleyecektir. Sana verdiği öğütlerin hepsini tutarsan hem kendi günahlarını, hem de hırsızın günahlarını bağışlatmış olacaksın.

Vaftiz baba bunları söyleyip onu kapıdan uğurlamış.

VII

Çocuk yola çıkmış. Bir yandan yürüyor, bir yandan da şunları düşünüyor: “Kötülüğü dünyadan nasıl kaldırebilirim? İnsanlar kötülüğü, kötü insanları sürgüne göndererek, zindana atarak, ölümle cezalandırarak yok ediyorlar. Kötülüğün ortadan kalkması, başkalarının günahlarının benim üstüme yüklenmemesi için nasıl hareket etmeliyim acaba?..”

Derken bir ovaya varmış. Tam da buğdayların başaklandığı, başakların iri ve sık taneli olduğu hasat zamanıymış. Çocuk bir de bakmış ki bir tosun ekine girmiş. Bir grup insan da bunu görüp, atlarına atladıkları gibi tosunu ekinin içinde bir oraya bir buraya kovalamaya başlamışlar. Tosun tam ekinden çıkacağı sırada ürküyor tekrar ekine dalıyormuş. Adamlar da kovalayıp duruyorlarmış. O esnada, bir kadın yolun kenarına oturmuş ağlıyor. “Tosuncuğumu öldürecekler” diye sızlanıyormuş.

Vaftiz çocuğu köylülere: “Niçin böyle yapıyorsunuz? Hepiniz tarladan çıkın da şu kadın tosununu çağırsın” demiş.

Adamlar onun sözünü dinlemişler. Kadın tarlanın kenarına gelip: “Bıç, bıç sarıcam, bıç bıç!” diye tosununu çağırılmış. Tosun kulaklarını dikip, sesi dinlemiş, sonra kadına doğru koşmuş. Doğruca kadının yanına gidip somasını kadının eteklerinin arasına sokmuş. Az kalsın kadını devirecekmış.

İşte mesele böylece halledilmiş. Sonuçtan hem köylüler, hem tosun, hem de kadın memnun kalmış.

Vaftiz çocuğu sonra tekrar yola koyulmuş. Yolda yürürken şunları düşünüyormuş: "Şimdi anladım ki kötülük kötülükle çoğalıyor. İnsanlar ne kadar kötülüğün ardına düşerlerse onu o kadar çoğaltıyorlar. Demek ki kötülük kötülükle ortadan kalkmıyor. Peki öyleyse neyle kalkıyor? Bunu da şu anda bilmiyorum... Bereket versin ki tosun kadının çağrısına uydu. Ya onu dinlemeseydi, ne olurdu acaba?

İşte, vaftiz çocuğu tüm bunları uzun uzun düşünmüş. Fakat bir çözüm bulamamış ve yoluna devam etmiş.

VIII

Vaftiz çocuğu epeyce bir yol aldıktan sonra nihayet bir köye varmış. Kenar evlerden birinin kapısını çalmış. Bir gece orada kalmak için ricada bulunmuş. Ev sahibi kadın onu içeri almış. Evde kadından başka kimsecikler yokmuş. Kadın temizlik yapmaya başlamış. Vaftiz çocuğu kadının ne yaptığını merak etmiş. Peçin üstüne çıkıp seyretmeye başlamış. Kadın odayı siliyor, masayı temizliyormuş. Kadın masayı yıkayıp kirli bir bezle silmiş. Masayı sürekli siliyor, ama masa bir türlü temizlenmiyormuş. Masanın üzerinde, kirli peşkir lekeleri kalıyormuş. Sonra masanın diğer tarafını silmeye başlamış. Peşkir eski lekeleri yok ederken yeni lekeler bırakıyormuş. Daha sonra bir uçtan diğer uca silmeyi denemiş, fakat kirli bez her yeri batırıyor, hep aynı şey oluyormuş. Vaftiz çocuğu bir müddet seyrettikten sonra:

- Ne yapıyorsun bayan? demiş.
- Canım görmüyor musun, bayram temizliği yapıyo-

rum. Fakat bir türlü şu masayı temizleyemedim. Bu iş beni pek yordu.

- Şu bezi bir yıkayıp, öyle silmeyi denesen.

Kadın kendisine denileni yapmış. Masayı bir çırpıda temizlemiş. Sonra:

- Bana bunu öğrettiğin için çok teşekkür ederim, demiş. Ertesi sabah vaftiz çocuğu ev sahibiyile vedalaşıp, yoluna devam etmiş. Derken bir ormana varmış. Köylüler çubuklardan çember bükmeye çalışıyorlarmış. Vaftiz çocuğu yanlarına yaklaşmış ki köylüler boyuna uğraşılıyor fakat çubuklar bir türlü bükülüyorlarmış. Çünkü dayanak noktası yokmuş.

Vaftiz çocuğu:

- Ne yapıyorsunuz kardeşler, demiş.

- Çember büküyoruz. Çubukları iki kez kaynattık, çalıştık, uğraştık ama yine de bükemedik.

- Canım kardeşlerim, şu çubuğu bir yere tutturun. Siz çubukla birlikte dönmekten başka bir şey yapmıyorsunuz.

Köylüler onun dediğini yapmışlar. Çubuğu bir yere dayamışlar. Böylece işleri yoluna girmiş.

Vaftiz çocuğu geceyi onların yanında geçirmiş. Sabah erkenden yola düşmüş. Bir gün bir gece yürümüş, henüz tan yeri ağarmadan hayvan tüccarlarının bulunduğu bir yere gelmiş. Onların yanında bir yere uzanmış. Bakmış ki tüccarlar hayvanları toplamış, ateş yakıyorlarmış. Kuru dalları yakıyorlar ama daha ateş iyice tutuşmadan üstüne yaş çalı çırpı atıyorlarmış. Çalılar biraz fısıldayıp, ateşi söndürüyorlarmış. Tüccarlar biraz daha kuru dal toplayıp ateş yakmışlar. Tekrar üstüne yaş çalı çırpı atmışlar ve ateş yine sönmüş. Epeyce uğraşmışlar fakat ateşi bir türlü yakamamışlar.

Nihayet vaftiz çocuğu onlara dönüp demiş ki: “Çalı çırpıyı hemen atmayın. Önce kuru dallarla ateşi iyice tutuşturın. Ondan sonra çalı çırpıyı atın.”

Tüccarlar kendilerine denileni yapmışlar. Ateşi güzelce yakıp, sonra çalı çırpıyı atmışlar. Böylelikle çalılar tutuşmuş, ateş palazlanmış.

Vaftiz çocuğu bir müddet onlarla oturduktan sonra yoluna devam etmiş. Yolda: “Bu üç işle karşılaşmamın hikmeti nedir?” diye uzun uzun düşünmüş. Fakat bir türlü anlayamamış.

IX

Vaftiz çocuğu epeyce yürüdüktan sonra, akşam üzeri bir ormana varmış. Ormanın içinde bir ev görmüş. Evin yanına gelip, kapıyı çalmış. İçeriden bir ses: “Kim o,” demiş.

- Birinin günahını bağışlatmak için yollara düşen büyük bir günahkâr:

Kapıdan bir ihtiyar çıkıp:

-Üzerine aldığın ne gibi günahlar var, demiş.

O da başlamış her şeyi birer birer anlatmaya. Vaftiz babasını, ormanda gördüğü ayları, kapısı mühürlü odadaki tahtı, kendisine verilen öğüdü, tosunun ekin tarlasına girişini, köylülerin onu çıkarmak için yaptıklarını, sonra tosunun nasıl tarladan çıkıp, kendi kendine sahibinin yanına gittiğini bir bir anlatmış ve:

- Anladım kı, demiş, kötülük kötülükle ortadan kaldıramıyor. Fakat nasıl ortadan kaldırılacağını da bilmiyorum. Bunu bana sen öğret.

İhtiyar: “Yolda başka ne gördünse anlat” demiş.

O da kadının temizlik yapmak için nasıl uğraştığını, köylülerin çember yapışlarını, tüccarların ateş yakışını anlatmış.

İhtiyar onu dinleyip, odaya gitmiş ve oradan yeni bileyenmiş bir balta getirmiş ve: “Haydi gidelim,” demiş.

İhtiyar, evin biraz ötesinde bir ağaç göstererek:

- Şu ağacı kes, demiş.

O da kesmiş, ağacı hemen yere devirmiş.

- Şimdi üçe böl.

Vaftiz çocuğu kendisine denileni yapmış ve ağacı üçe bölmüş. İhtiyar sonra eve gidip, kıprit getirmiş ve: “Bu kütükleri yak,” demiş.

O da ateşi yakmış. Kütükleri ateşin üstüne atmış. Biraz sonra ortada, yanmış üç kütük kalmış.

- Yanık kütükleri yarısına kadar, ayrı ayrı, toprağa göm. Ha işte öyle, demiş.

Kütükler gömüldükten sonra:

- Bak, şu dağın eteğinde bir ırmak var, oradan ağzınla su getir ve bunları sula. Şu yanık kütüğü kadına temizlik öğrettiğin şekilde; şunu köylülere çember bükmeyi öğrettiğin gibi; şunu da tüccarlara ateş yakmayı öğrettiğin gibi sula. Bunların üçü de filizlenip öğreneceksin. İşte o zaman günahların bağışlanacak.

İhtiyar bunları söyleyip evine gitmiş. Vaftiz çocuğu düşünmüş taşınmış ama ihtiyarın ne demek istediğini bir türlü anlayamamış. Fakat kendisine salık veren işleri yapmaya başlamış.

Vaftiz çocuğu ırmağa gidip, ağzını su ile doldurup yanık kütüğün birini sulamış. İki kere daha gidip geri kalanlar için su getirip geri kalanları da sulamış. Nihayet yorulmuş. Bu arada karnı da acıkmış. İhtiyarın evine gidip yiyecek bir şeyler almayı düşünmüş. Kapıyı açmış. Bir de ne görsün, ihtiyar sedirde ölü yatıyor. Etrafına bakınmış. Bir köşede peksimet bulup yemiş. Bir de kürek bulup, ihtiyara mezar kazmaya başlamış. Gece su getirip toprağı suluyor, gündüz mezar kazıyormuş. Mezarı kazıp ihtiyarı gömeceğı sırada, köyden birtakım adamlar gelip, ihtiyara yiyecek getirmişler.

Köylüler ihtiyarın öldüğünü öğrence vaftiz çocuğunu onun yerine kutsamışlar. Hep beraber ihtiyarı defnetmişler. Vaftiz çocuğuna yiyecek bırakıp, "yine getiririz" diyerek gitmişler.

İşte böylece vaftiz çocuğu ihtiyarın yerine geçip, hayatını sürdürmeye başlamış. Köylülerin getirdikleriyle karnını doyuruyor, kendisine sıhhat veren işlerle uğraşiyor, ırmaktan ağzıyla su getirip toprağı suluyormuş.

Bu şekilde bir yıl yaşamış. İnsanlar akın akın onu ziyarete geliyormuş. "Ormanda mübarek bir insan yaşıyor, günahlarını affettirmek için çalışıyor, bunun için dağdan ağzıyla su getirip yanmış kütükleri suluyor" diye dilden dile dolaşıyormuş şanı insanlar arasında. Zamanla kendini ziyarete gelenler hayli artmış. Zengin tüccarlar ona hediyeler getiriyormuş. Fakat o yalnızca ihtiyacı olanı alıyor, gerisini yoksullara dağıtıyormuş.

Hayatını, öğlene kadar su taşıyıp toprağı sulamakla öğleden sonra dinlenip ziyaretçileri kabul etmekle geçiriyor-

muş. “Allah böyle bir yaşamı istiyor benden. Herhalde böyle yaşayarak kötülükleri kaldırır, günahlarımı bağışlatırım” diye düşünüyormuş kendi kendine.

Bir yıl daha bu şekilde geçmiş. Her gün düzenli olarak toprağı suluyormuş ama yanık kütüklerin hiçbirinden filiz sürmüyormuş.

Bir gün evde otururken atlı bir adamın türküler söyleyerek oradan geçtiğini duymuş. Merak edip, geçenin kim olduğunu görmek için dışarı çıkmış. Bakmış ki oradan geçen genç, güçlü kuvvetli, kılık kıyafeti düzgün, güzel bir atı ve değerli bir eğeri bulunan bir adam. Onu durdurup; “kimsin, nereye gidiyorsun” diye sormuş.

Adam: “Ben bir haydutum. Yollarda dolaşır, insanları öldürürüm. Ne kadar çok adam öldürürsem o kadar keyfe gelir, türküler söylerim,” demiş.

Vaftiz çocuğu çok korkmuş. Şöyle düşünmeye başlamış: “Böyle bir adamın içindeki kötülük nasıl giderilir? Beni ziyarete gelenlere öğüt vermek kolay. Çünkü onlar tövbe etmek için geliyorlar. Bu adam ise yaptığı kötülükle övünüyor.”

Vaftiz çocuğu bir müddet hiçbir şey söylemeden durup düşünmeye başlamış. “Şimdi ne yapmalı acaba? Bu haydut buralara dadanacak, insanların yüreğine korku salacak, onlar da ziyarete gelmekten vazgeçecekler. Bu da onların zararına olacak. Hem ben sonra nasıl yaşarım?”

Tüm bunları aklından geçirdikten sonra hayduta dönüp şunları söylemiş.

- Buraya beni ziyarete gelen insanlar günahlarıyla övünmezler. Tövbe edip günahlarından kurtulurlar. Allah'tan korkuyorsan gel sen de tövbe et. Yok, eğer tövbe etmezsen buradan git. Bir daha gelip benim huzurumu bozma. İnsanları benden uzaklaştırma. Eğer sözlerime kulak

vermezsen, Allah senin cezanı verir.

Haydut gülerek:

- Allah'tan korkum yok. Seni de dinlemem. Çünkü benim efendim değilsin. Sen sadakayla geçiniyorsun, ben ise soygunculukla. Ee, herkesin bir şekilde karnını doyurması lazım. İhtiyar sen yanına gelen kadınlara öğüt ver, ne diye bana öğüt veriyorsun. Madem ki Allah'ın adını andın, yarın iki kişi fazla öldüreceğim. Şimdi seni de öldürürdüm ama ellerimi kirletmek istemiyorum. Bu günden sonra sakın karşıma çıkayım deme” demiş.

Haydut, vaftiz çocuğuna böyle gözdağı verdikten sonra çekip gitmiş. Bir daha da oraya uğramamış. O da yine eskisi gibi huzur içinde sekiz yıl yaşamış.

XI

Vaftiz çocuğu bir gece toprağı sulamaya gidip, sonra dinlenmek için eve gitmiş ve belki bir gelip geçen olur diye etrafı seyre dalmış. O gece kimsecikler gelmemiş. Gündüz de akşama kadar yapayalnız oturmuş. Bu yüzden canı çok sıkılmış. Başlamış yaşadığı hayatı düşünmeye. Aklına, sadakayla geçindiği için haydutun kendisini nasıl ayıpladığı gelmiş. “Ben, demiş, ihtiyarın öğütlediği gibi yaşamıyorum. İhtiyar bana çile çekmem gerektiğini söyledi. Ben ise burayı geçim kapısı, şan ve şöhrat yuvası haline getirdim. Buna kendimi öyle kaptırdım ki yanıma kimse gelmeyince canım sıkılıyor. Onlar gelirlerse ünüm dillerde dolaşiyor, ben de sevinçten dört köşe oluyorum. Böyle yaşamak doğru değil. Ben şöhrete kapıldım. Günahlarımı da bağışlatmadım. Üstelik yeni günahlar işledim. Ormanın, kimsenin

beni bulamayacağı bir köşesine çekilmem lazım. Yeni günahlar işlemek ve günahlarımı bağışlatmak için yalnız başıma yaşamalıyım.”

Böyle düşünüp, ekmek torbasını ve küreğini almış. İnsanlardan uzak, izbe bir yer bulabilmek için evinden ayrı- lıp, bir vadiye doğru yol almaya başlamış. İşte bu sırada haydut yine karşısına çıkmış. Vaftiz çocuğu çok korkmuş. Kaçmak istemiş ama haydut ona yetişmiş.

- Nereye gidiyorsun böyle? demiş.

O da, halktan uzaklaşmak, kimsenin kendisini bulama- yacağı bir yere gitmek istediğini anlatmış. Haydut çok şa- şırmış:

- Peki, demiş, gelen giden olmayınca ne yeyip içecek- sin?

O, daha önce bunu hiç düşünmemişti. Haydut sorunca aklına gelmiş ve:

- Allah ne verirse, demiş.

Haydut hiçbir şey söylemeden oradan uzaklaşırken, vaftiz çocuğu: “Ne diye ona yaşamı hususunda bir şey söy- lemedim. Belki de tövbe ederdi. Şimdilerde daha bir yu- muşamış gibi. “Asarım, keserim” gibi laflar etmiyor” diye düşünmüş ve arkasından bağırılmış.

- Hey! Tövbe etmelisin. Allah’tan kaçamazsın.

Bunun üzerine haydut atını geri çevirip, kuşağından bı- çağını çıkararak ona doğru saldırıya geçmiş. Onu kovala- mak istemiş ama sonra vazgeçmiş. Vaftiz çocuğu da kor- kup, ormana kaçmış. Haydut onun arkasından: “Hey ihti- yar! İki kere canını bağışladım. Sakın bir daha yoluma çı- kayım deme. Seni öldürürüm” diye bağırılmış. Sonra çekip gitmiş.

Vaftiz çocuğu o gün akşamı toprağı sulamaya gitmiş.

Aman Allah'ım bir de ne görsün, kütüklerin bir tanesinin gömülü olduğu yerde bir filiz büyümüş, üstünde de bir elma varmış.

XII

Vaftiz çocuğu insanlardan uzak, yapayalnız yaşamaya başlamış. Derken ekmeği tükenmiş. "Ben de ağaç kökleriyle karnımı doyururum" diye düşünmüş. Ormana, ağaç kökü aramaya çıktığı zaman, bir dalda asılı ekmeğin torbası görmüş. Torbayı açıp ekmeği yemiştir. Ekmeği bitince yine oraya gitmiş, aynı yerde asılı bir torba bulmuş. Günler bu şekilde akıp gitmekteymiş. Tek derdi haydutmuş. Ondan çok korkuyormuş. "Beni öldürürse, günahlarımı bağışlatamadan gitmiş olurum" diye hayıflanıyormuş.

Bu hal üzere on yıl daha geçmiş. Bu zaman içerisinde elmanın biri büyümekte, diğer ikisi oldukları yerde saymaktaymış. Yine bir gün erkenden kalkıp, her zamanki işine, toprağı sulamaya gitmiş. Toprağı sulamaktan yorulmuş. Dinlenmek için bir yere oturmuş. O sırada yine düşüncelere dalmış: "Ben hata ediyorum galiba. Ölümden bağışlar." Tam o sırada haydutun bağıra çağırma geldiğini duymuş. Ve: "Allah'tan başka hiç kimse bana ne kötülük ne de iyilik edebilir." diye düşünmüş. İşte bu düşünceyle haydutun karşısına çıkmış. Bakmış ki haydutun atının terkinde elleri ve ağzı bağlı bir adam var. Haydut adama sövüp sayıyor, o ise susuyormuş. Vaftiz çocuğu hayduta yaklaşıp, atının önünde dikilmiş.

- Bu adamı nereye götürüyorsun? demiş.

- Ormana götürüyorum. O bir tüccar çocuğu. Babasının paralarının nerede gizli olduğunu söylemiyor. Paraların yerini söyleyinceye kadar onu kırbaçlayacağım.

Haydut çekip yoluna gitmek istemiş ama vaftiz çocuğu atın dizginlerine sarılıp: "Bırak bu adamı" demiş.

Haydut sinirlenmiş, kırbacım ona doğru sallayarak:

- Yoksa, senin canın da mı kırbaç istiyor. Ben sana, seni öldürürüm dememişmiydim. Bırak beni, demiş.

Vaftiz çocuğu korkusuzca:

- Bırakmayacağım, demiş. Senden korkum yok. Ben yalnız Allah'tan korkarım. Allah ise bırakmamı istemiyor. Sen bırak bu adamı.

Haydut ipleri kesip, tüccarın oğlunu serbest bırakmış:

- İkiniz de defolun. Sakın bir daha elime düşeyim demeyin, demiş.

Tüccar oğlu yerinden fırladığı gibi kaçıp gitmiş. Haydut da yoluna devam etmek istemiş, ama vaftiz çocuğu yine durdurarak, bu kötü yaşamı terketmesi için konuşmaya başlamış. Haydut durup, anlatılanları sonuna kadar dinlemiş. Sonra hiçbir şey söylemeden yoluna koyulmuş.

Vaftiz çocuğu ertesi sabah toprağı sulamaya gittiğinde diğer bir kütüğün filizlenmiş olduğunu görmüş ve üstünde bir tane de elma varmış.

XIII

Bu şekilde on yıl daha geçmiş. Vaftiz çocuğu bugün dertsiz, tasasız, sevinçli bir halde otururken düşünüyor-muş: "Allah insanlara birçok nimet vermiş. Onlarsa boşu-

boşuna kendilerini sıkıntıya sokuyorlar. Halbuki mutlu bir şekilde yaşamak çok basit bir iş.”

Daha sonra insanların birbirlerine ettiği kötülükleri, kendilerini nasıl huzursuz ettiklerini aklından geçirmiş. İnsanlara acımış: “Burada boşuna vakit geçiriyorum. Bil-diklerimi onlara söylemeliyim” diye düşünmüş.

Tam o sırada haydutun oradan geçtiğini duymuş. Önce: “Boşver, bırakayım gitsin, o adam laftan anlamaz” diye düşünmüş. Fakat sonra bu fikrinden vazgeçmiş, haydutun yolunun önüne çıkmış. Haydut, onu görünce kaşlarını çatmış, gözlerini yere dikmiş. Vaftiz çocuğu ona bakıp acımış, ona doğru koşup, dizinden tutmuş:

- Sevgili kardeşim, kendine acı. Sen de, Allah’tan bir ruh var. Hem sen acı çekiyor, hem de başkalarına çektiriyorsun. Bu gidişle daha çok acılar çekeceksin. Bir bilsen, Allah seni ne kadar çok seviyor. Bu yüzden senin için bir çok nimet hazırlamış. Kendini mahvetme kardeşim. Gel, şu yaşantını değiştir.

Haydut yine kaşlarını çatmış. Biraz geri çekilerek:

- Bırak beni, demiş.

Vaftiz çocuğu haydutun dizine daha bir sıkı sarılıp, iki gözü iki çeşme ağlamaya başlamış.

Haydut o anda gözlerini ona doğru çevirip, uzun uzun bakmış. Sonra atından inip, onun önünde diz çökmüş:

- Sevgili ihtiyar, demiş. Beni alt ettin. Yirmi yıl seninle savaştım. Yendin beni... Şimdi benim kendime bile gücüm yetmiyor. Kendimi senin ellerine bırakıyorum, istediğini yap. Bana ilk olarak bir şeyler söylediğin zaman daha beter kötü bir insan olmuştum. Ancak sen insanlardan uzaklaşınca, söylediklerini durup düşündüm ve insanların hiçbir şeyine ihtiyacının olmadığını anladım. İşte o günden son-

ra senin için dallara ekmek asmaya başladım.

Vaftiz çocuğu o an, temizlik yapan kadını düşünmüş. Masanın, ancak bez yıkandıktan sonra temizlendiğini hatırlamış. Böylece, kalp temizliğinin, kendin için çalışmaktan vazgeçince gerçekleştiğini, ondan sonra başkalarının kalplerini temizlemenin mümkün olduğunu anlamış.

Haydut daha sonra: "Ölümden korkmadığını gördüğüm zaman, kalbim yumuşadı," demiş.

Vaftiz çocuğu bunun üzerine, köylülerin ancak çubukları sağlam bir yere dayadıkları zaman bükmeyi başardıklarını hatırlamış. Ölüm korkusunu bırakıp, hayatı Allah'a bağlayınca taş gibi yüreğin yumuşadığını, uysallaştığını ve boyun eğdiğini anlamış.

Haydut sonra:

- Bana acıyıp, önümde ağladığın zaman kalbim tamamen yumuşadı, demiş.

Vaftiz çocuğu buna çok sevinmiş. Onu alıp kütüklerin gömülü olduğu yere götürmüş. Oraya varınca, sonuncunun da elma verdiğini görmüş. Sonra, tüccarların yaş çalırlarının, ateş iyice yandığı zaman tutuştuğunu hatırlamış. Ve, kendi kalbinin iyice yandığı zaman başka kalbi ateşlediğini anlamış.

En sonunda günahlarının bağışladığına vaftiz çocuğu çok sevinmiş.

Bunların hepsini hayduta anlatmış ve gözlerini dünyaya kapamış. Haydut ihtiyarı gömmüş. Kendisine öğütlenenler doğrultusunda yaşamaya başlamış. İnsanlara öğrendiklerini öğretmeye koyulmuş.